

Batman Üniversitesi , Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü Eğitim-Öğretim, Uygulama ve Sorunlar

Prof. Dr. Abdüsselam ULUÇAM,

Batman Üniversitesi Rektörü,
Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü Başkanı
Batman, Türkiye

A. Bölümün Kuruluşu ve Amacı

Yurt dışındaki üniversitelerde lisans ve lisansüstü düzeylerde eğitim veren çok sayıdaki bölüme karşılık, kültür varlıklarını koruma ve onarım alanında ülkemizde uzun süre ön lisans düzeyinde (2 yıllık) eğitim verilmiştir. Bazı mimarlık fakültelerinin restorasyon bölümlerinde açılan lisans üstü mimari restorasyon programları bu alandaki boşluğu tam olarak dolduramamıştır.

Batman Üniversitesi adına Hasankeyf'te sürdürülen arkeolojik kazılarla, mevcut kültür varlıklarına yapılan müdahalelerde hep restoratör ihtiyacı ile karşılaşmıştır. Bu ihtiyacın salt Hasankeyf'te değil, tüm Türkiye'de bir sorun olduğu göz önünde tutularak, Fen-Edebiyat Fakültesi bünyesinde Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü kurulması planlanmış ve 2009 yılında YÖK'na başvurulmuştur. Aynı yıl bölüm kurulmuş ve öğrenci alınmıştır.

Bölümümüz bu alanda dört yıllık lisans eğitimi veren İstanbul Üniversitesi'nden sonra Türkiye'nin ikinci; hep taşınabilir, hem de taşınmaz kültür varlıklarının koruma ve onarımına yönelik programlanmış ilk bölümdür.

2007 yılında kurulan Batman Üniversitesi'nin yeni bir ünitesi olarak Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü;

- Anadolu'nun kültürel mirasına sahip çıkmayı,
- Bunu kendisine ve insanlığa mal edip kültür varlıklarını koruyan ve tanıtmayı,
- Çağdaş bilim ve teknolojiden yararlanarak, bu alanlarda bilimsel araştırma ve uygulama projeleri üretmeyi,
- Günümüzün gereksinimlerine ve ülke koşullarına uygun koruma ve onarım faaliyetlerini gerçekleştirebilmeyi,
- Türkiye'yi uluslararası platformda söz sahibi yapacak **eleman yetiştirmeyi** amaçlamaktadır.

B. Bölümün Yapısal Özelliği

Bölümümüzün oluşturulması ve öğretim plânı, mevcut ön lisans ve lisans programı olan Üniversitelerden esinlenerek hazırlanmıştır. Bölümümüz öğrencilerinin mesleki açıdan yeterli olmalarını sağlamak üzere, mevcut imkânlarımız ve karşılaşılabilecek zorluklar göz önünde tutulmuştur. Öncelikle dersler ve ders içerikleri belirlenmiş, eğitim programlarının % 40 oranında teorik bilgiye dayanması, %60 oranında ise uygulama içermesi ön görülmüştür. İlk iki yılında teorik derslere, son iki yılda ise uygulamalı derslere ağırlık verilmiştir. Öğrencilerin öncelikle temel teorik bilgiler edinerek, zamanla meslekleriyle ilgili el becerilerinin, malzeme ve cihaz kullanım yeteneklerinin, proje ve fikir üretme potansiyellerinin geliştirilmesi düşüncesi, öğretim planımızın temelini oluşturmuştur.

C. Ders Müfredatı ve İçerikleri

İlk iki yıldaki derslerle “Kültür Varlığı, Kültürel Miras, Koruma ve Onarım, Belgeleme, Kaydetme, Raporlama, Projelendirme” gibi temel kavramlar ile meslekleriyle ilgili çağdaş ilkeler, güncel ve yaygın yöntemler hakkında bilgiler verilmesi uygun görülmüştür. Bunun yanı sıra, arkeoloji, sanat ve mimarlık tarihi alanlarında temel bilgileri alarak üzerinde çalışacakları kültür varlıklarını tanımalarının da öğrenimlerine destek olacağı düşünülmüştür. Kültür varlıkları ile ilgili çalışmaların her aşamasında önemli bir yere sahip olan belgeleme yöntemlerini öğretmek amacıyla, hem el çizimine yönelik teknik resim dersine, hem de bilgisayar destekli çizime yönelik bilgisayar gibi uygulamalı derslere de ilk iki yıl içerisinde yer verilmiştir.

Seramik, taş, metal, cam gibi inorganik eserlerden ahşap, kemik, kâğıt ve tekstil türü organik eserlere; sikke, takı, kap-kacak gibi her türden metal buluntu ve mimari eserlere kadar çok geniş bir yelpazede çalışma alanı bulunan koruma ve onarım uzmanlığında, öğrencinin tamamına hâkim olamayacağı göz önünde tutularak bir alanda uzmanlaşmalarının daha doğru olacağı düşünülmüştür.

Bölümümüzde branşlaşmanın ilk ayağını oluşturan “taşınabilir” ve “taşınmaz” kültür varlıkları ayırımı 5. yarıyıldan başlamaktadır. Taşınabilir Kültür Varlıkları alanında seramik, cam, metal, taş, mozaik, duvar resmi, yazma eser, organik eser, ahşap ve tekstil konularında dersler verilmektedir. Taşınmaz kültür varlıkları alanında ise, yerinde durum tespiti, mevcut durumun belgelenmesi, malzeme ve bozulmanın türüne göre yapılması gereken müdahale yöntemi, alanda ve sınıf ortamında anlatılmakta; güncel uygulama biçimleri irdelenmektedir.

Bologna süreci çerçevesinde derslerin % 25 oranında “seçmeli” olması ön görülmüştür. Bu bağlamda 8 kredi/saat ders bölüm içinden; 22 kredi/saat ders de bölüm dışından önerilmiştir. Öğrencilerin bölüm dışı seçmeli derslere yönlendirilmelerinin nedeni, kendi ilgi alanlarına göre farklı disiplinlerden farklı bilgiler elde etmeleri, bilgi ufuklarını genişletmeleridir. Taşınabilir veya taşınmaz kültür varlıkları alanını seçen öğrenciler, kendi ana bilim dalındaki dersleri zorunlu olarak alırken, diğer anabilim dalındaki derslerden, istedikleri takdirde, seçmeli ders olarak alabilmektedirler (Tablo 1; grafik 1-2).

D. Bölümün Öğretim Elemanı ve Öğrenci Profili

Ülkemizde koruma ve onarım konusunda yetişmiş akademisyen sayısının azlığı yanında, Üniversitenin Batman’da olması nedenleriyle yetişmiş eleman bulmakta zorluk çekilmektedir. Hali hazırda bölümde 1 Restoratör, 4 Sanat Tarihçisi, 1 Arkeolog, 1 restoratör-mimar, ve 1 Jeofizikçi-Arkeometrist hoca ders vermektedir. Bölümde toplam 12 öğretim elemanı bulunmaktadır. Ancak üç yıldır eğitim veren bölümümüz için kadrolu uzman öğretim elemanı yeterli değildir. Öğrencilerin daha iyi yetiştirilebilmesi amacıyla öğretim elemanlarının bir kısmı İTÜ başta olmak üzere dışarıdan gelerek ders vermektedirler.

Bölümümüzde eğitim kalitesini etkileyen önemli bir faktör de öğrenci potansiyelidir. 2009 yılında ek kontenjanla öğrenci alınmış; 2010 yılında adı yeterince duyulmamış bir bölüme ülke çapında fazla tercih olmamış, bölgeden çok düşük puanlara sahip öğrenciler gelmiştir. 2010 yılında bölüme ayrılan kontenjanın YÖK tarafından artırılarak 46 + 46 olması nedeniyle öğrenci sayısı, uygulama ağırlıklı eğitim veren bölümümüzdeki imkânları zorlayacak düzeye ulaşmıştır. Buna karşın, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında öğrenciler “Özel Yetenek Sınavına” tabi tutularak alınmış ve kontenjan 25 + 25'e düşürülmüştür. Artık bölümü tercih eden öğrenciler bölüm hakkında önceden fikir sahibi olmakta ve gerekli düzeyde el becerisine ve düşünme kapasitesine sahip olarak gelmektedir. Dolayısıyla bölüme olan ilgileri ve derslerdeki başarıları da önceki yıllarda gelen öğrencilere göre daha fazla olmuştur. Bölümde mevcut öğrencilerin % 85'i Batman ve çevresindeki illerden gelmiştir.

E. Bölümün Laboratuvar, Kütüphane ve Araç-Gereç Donanımı

Bölümümüzde 40 öğrenci kapasiteli bir adet koruma ve onarım laboratuvarı bulunmaktadır. Bu laboratuvarda küçük eserler üzerine uygulamalı dersler yapılmaktadır (Resim 1). Önümüzdeki yıl yeni kampus alanına taşınılacağından, diğer laboratuvarlar oraya kurulacaktır. Taşınabilir ve Taşınmaz Kültür Varlıkları konusunda uygulamaların çoğu Hasankeyf Kazı alanlarındaki kültür varlıkları üzerinde ve Kazı Evi laboratuvarlarında gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Diyarbakır'da restore edilmekte olan eserlerde de dersler uygulamalı olarak sürdürülmektedir (Resim 2-4).

Üniversitemiz Merkez Kütüphanesinde Bölümümüz öğretim elemanları ve öğrencilerin yeterince faydalanabileceği sayıda ve kapasitede kitap mevcuttur. Ayrıca, laboratuvar ve arazide kullanılacak her türlü kimyasal, optik ve dijital malzeme satın alınmış ve kullanılır duruma getirilmiştir. Bölümümüz, Üniversitenin diğer tüm birimleri gibi, uzaktan eğitim yapabilme özelliklerine sahip “akıllı sınıf ve tahtalara” sahiptir. Diğer üniversitelere ve kütüphanelere ulaşarak bilgi transferi veya ortak ders, uzaktan algılanmalı ders yapmak mümkündür (Resim 5).

Bölümümüzdeki öğrencilerin gelişmesine yönelik olarak Erasmus Projesi kapsamında, 2011-2012 öğretim yılında ikisi güz, üçü bahar döneminde *Università Degli Studi Foggia, Facolta di Lettere e Filosofia, Storia-Lettere e Bei Culturali* bölümüne 5 öğrenci gönderilmiştir. Ayrıca çevre iller başta olmak üzere, yurtiçinde kültür varlıklarının yoğun olduğu bölgelere çok sayıda gezi ve araştırma programları düzenlenmiştir (Resim 6). Ayrıca yaz tatillerinde öğrenciler onarılmakta olan kültür varlıklarındaki çalışmalara gözlemci veya fiilen katılmak üzere yönlendirilmektedir. Bu öğrenci değişimi projesi ve etkinliklerle öğrencilerinin vizyonunun geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

F. Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümleri ile İlgili Öne Çıkan Bazı Başlıklar

Taşınmaz kültür varlıklarının belgelenmesi, korunması ve restorasyonu konusunda özellikle mimarlık fakültelerinde ve iki yıllık meslek yüksekokullarının mimari restorasyon bölümlerinde yapılan çalışmalar ve belgelenmeler sayesinde, yurdun çeşitli kütüphanelerinde ve elektronik ortamda kaynak bulma imkanı gün geçtikçe iyiye doğru gitmektedir. Ancak taşınabilir kültür varlıkları esas alındığında; seramik, metal, cam, ahşap, gibi küçük objelerin belgelenmesi ve yayınlanması konusunda çalışmaların kısıtlı ve lisansüstü tezleri şeklinde olması nedeniyle, kaynak sıkıntısının boyutları ortaya çıkmaktadır. Bu konuda, özellikle küçük eserlerin restorasyonu ve konservasyonunda yapılan uygulamaların görsel olarak anlatıldığı yayınların artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Mezun olan öğrenciler, taşınmaz kültür varlıklarına yapılacak her türlü müdahale işlerinde, müzelerde, kamu ve özel kuruluşların mülkiyetinde bulunan taşınabilir ve taşınmaz kültür varlıklarının koruma ve onarımında uzman

olarak çalışabilmektedirler. Türkiye'deki kültürel mirasın boyutu göz önünde tutulduğunda, zengin bir iş imkânı söz konusudur. Ancak kültür varlıklarına yapılacak müdahalenin bir hastaya yapılması gereken özen seviyesinde düşünülmesi gerektiğinden, bölüm öğrencilerinin iyi bir uzman olmaları gerçeği ortaya çıkmaktadır. Bunun için de, eğitim-öğretim programının, öğretim elemanlarının, ders araç-gereçleri ile laboratuvar ve uygulama alanlarının yeterli düzeyde olması gerekmektedir.

YÖK'nun "fazla öğrenci" alma politikasından vaz geçerek, açılan bölüm ve programların öğretim imkân ve kalitesini zorlamayacak sayıda öğrenci yerleştirmeleri ve özel yetenek sınavının bu bölümler için zorunlu hale getirilmesi daha yararlı olacaktır. Bu bölümü açmak isteyen yeni üniversitelerin öğretim elemanı, uygulama alanları ve fiziki alt yapı donanımını göz önünde tutarak girişimde bulunmaları; Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü açan Üniversitelerin de öğrenci alımı ve kontenjanları konusunda daha dikkatli davranmalarının ve acele etmemelerinin yararlı olacağı göz ardı edilmemelidir.

Öte yandan bu bölüme alınacak öğretim elemanlarının (araştırma görevlisi, öğretim görevlisi ve uzman) yalnızca ALES puanı ile değil, koruma ve onarım konularındaki bilgi ve becerilerini ölçecek bir sınav sonucunda kazandırılması gerekmektedir. Diploma notu veya ALES puanı yüksek olduğu halde, kültür varlıklarını koruma ve onarımı konusunda hiçbir becerisi ve deneyimi olmayan elemanlarla bu eğitimi yürütmek imkânsız hale gelmektedir.

G. Sonuç

Yeni kurulan bir üniversitede, Türkiye'de değeri yeni anlaşılmakta olan bir alanda eğitim vermek üzere açılan Kültür Varlıkları Koruma ve Onarım Bölümü, akademik kadro açısından istenen düzeye ulaşamamıştır. Bölüme gelen ilk öğrencilerin çoğu koruma becerisi ve bilinci ile değil, bir lisans diplomasına sahip olmak istediklerinden, başlangıçta konu ile ilgili başarı performansı düşük olmuştur. Ancak 2011-2012 öğretim yılından itibaren özel yetenek sınavının konulması, ilerisi için önemli bir gelişme olarak ümit vermektedir.

Üniversitelerimizin çoğunda bu konu üzerinde açılmış veya açılacak olan bölümlerde iyi yetişmiş öğretim elemanı sıkıntısı ve benzer sorunların yaşanması kaçınılmazdır. Türkiye'de eksikliği hissedilen restorasyon uzmanlığının acilen çözüme kavuşturulması; bunun için de donanımlı üniversitelerde lisansüstü programların çoğaltılarak ciddiyetle üzerinde durulması ve yeterli alt yapısı olmayan Üniversitelerde yeni bölümler açılmaması gerekmektedir.

Tüm eksik ve sorunlara rağmen, Batman Üniversitesi Koruma ve Onarım Bölümü'nün yakın gelecekte, koruma bilincine sahip, bilgi birikimli, becerikli eleman yetiştirecek donanım ve performansa sahip olacağına inanıyoruz. Mevcut elemanlarımız da bu amaçla gerekli özen ve özveriye göstererek çalışmalarını sürdürmektedirler.

Dersler ve Krediler.....

DERSLER-KREDİLER

1. SINIF 1. YARIYIL					
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Ders İçeriği
Anadolu Uyghıldan I	2	0	2	2	Neolitik dönemden günümüze Anadolu'da ortaya çıkan uygarlıklar kronolojik bir sıraya göre anlatılacaktır. İlk bölüm Neolitik Çağ'dan 2 bin yıl sonuna kadar olacaktır.
Minyatür Sanatı	2	0	2	2	Anadolu tarihi açısından çok önemli bir dönemi içine alan Bizans Sanatı sıratından tasarıma çakılacaktır.
Teknik Resim I	1	2	2	3	Temel eğitim olarak objelerin doğru algılanması, gösterilmesi sağlanacak ve yapılacak çalışmalardaki dokümantasyon uygulamalarında sabit ve elle desen çizilecek bilgi ve beceri kazandırılacaktır.
Ark.-San. Terminoloji I	2	0	2	2	Arkeoloji ve sanat tarihinin temel bir bilim olarak ortaya çıkışı, yöntemleri, diğer bilimlerle ilişkisi, arkeoloji ve sanat tarihi malateli terminolojisi ile günümüze oryantal hayattaki yeri ve önemi incelenecektir.
Tayınabilir Kültür Varlıkları I	2	0	2	3	Seramik, cam, metal vb. tayınabilir kültür varlıklarının üretim aşamaları ve türleri ile ortaya çıkışı Geç Neolitik Çağ'dan (İ.Ö. 7. Bin), 2. Bin sonuna kadar kronolojik olarak anlatılacaktır.
Koruma ve Onarım Tecrübesi I	2	0	2	2	Koruma ve onarım alanında kullanılan yöntemler ve bu konularda etik incelenerek tartışılacaktır.

1. SINIF 2. YARIYIL					
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Ders İçeriği
Anadolu Uyghıldan II	2	0	2	2	Beyliktaşın günümüze Anadolu'da ortaya çıkan uygarlıklar kronolojik bir sıraya göre anlatılacaktır. İkinci bölüm 2. Bin Yıl sonundan Roma İmparatorluk Dönemi sonuna kadar anlatılacaktır.
Ortaçağ İslam Sanatı	2	0	2	2	Ereveli Döneminde İslamın Ortadoğu ve Karahırlarla birlikte Orta Asya enjrafıyanda, Selçuklu ve Osmanlı eliyle de Anadolu'ya gelirken İslam sanatı ile bu sanatın cami, medrese, imaret, han, hamam, sabil gibi başlıca mimari yapıları, görsel ve yazıtlı yapıları ile özelliklerini tanımlay oluşturan konut dokusu ve alt yapılarının incelenecek ve tartışılacaktır.
Teknik Resim II	1	2	2	3	Koruma onarım çalışmalarında önemli bir aşama olan belgelenme ve dokümantasyon çalışmalarında kullanılan objelerin ve üslemlerindeki desenlerin plan, silüve ve restitüsyon gibi çizim teknikleri öğretilmektedir.
Ark.-San. Terminoloji II	2	0	2	2	Klasik çağ Arkeolojisi ve sanat tarihi literatürü, eski kaynakların ve yeni internet bağlantılı kaynakların tanıtımı ve kullanımı, bunlara ulaşmanın ve yararlanmanın yolları ve yöntemleri, ülkelerindeki önemli kaynakların ve kütüphanelerin tanıtımı yapılacaktır.
Tayınabilir Kültür Varlıkları II	2	0	2	3	Seramik, cam, metal vb. tayınabilir kültür varlıklarının üretim aşamaları ve türleri ile ortaya çıkışı Geç Neolitik Çağ'dan (İ.Ö. 7. Bin), 2. Bin sonuna kadar kronolojik olarak anlatılacaktır.
Koruma ve Onarım Tecrübesi II	2	0	2	2	Koruma ve onarım konusunda bugüne kadar ortaya konmuş olan teoriler anlatılacak ve ilerde çıkacak yeni teoriler tartışılacaktır.

2. SINIF 3. YARIYIL					
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Ders İçeriği
Bilgisayar I	2	2	3	3	Bilgisayar kullanımı öğretilerek, bilgisayar teknolojisinin koruma ve onarım alanında nasıl kullanılabileceği konusunda bilgi verilmektedir. Örnekler gösterilecek ve yapılacak olan uygulamalar tartışılacaktır.
Koruma ve Onarım Kimyası I	2	0	2	2	Koruma ve onarımında kullanılan kimyasallar tanımlanacak ve öğretilmektedir.
Koruma ve Onarım Teknikleri I	2	0	2	2	Değişik malzemelerin yapılmış objeler üzerinde kullanılabilirlikleri farklı koruma ve onarım teknikleri anlatılacaktır.
Osmanlı Sanatı	2	0	2	2	Çı koca üzerinde hüküm süren Osmanlı Devleti'nin olaylarındaki kültür varlıklarının nitelik-nicelikleri, mimari tanıtımı, idare ve yapı malzemeleri idareleri günümüze ulaşan yapıların durumları tartışılacaktır.
Fotoğrafyılık	2	0	2	3	Koruma ve onarım çalışmalarının belgelenmesinde gerekli olan fotoğraf çekimlerini yapabilecek düzeyde temel fotoğrafçılık eğitimi verilecektir.
Mimari Koruma ve Onarım İlkeleri I	2	0	2	2	Tayınabilir Kültür Varlıkları olarak nitelenen tarihi eserlerin korunması ve onarımına yönelik ilke ve kurullar deşrubasında hazırlanmış projeler çerçevesinde teknik ve uygulamalı çalışmalar gerçekleştirilecektir.
3. yarıyıda öğrenciler 6 kredi bölünmüş serbest seçmeli ders almaktadır.					

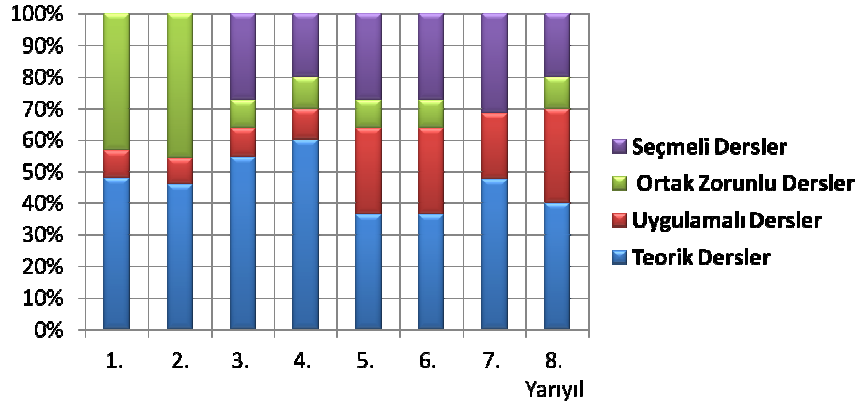
2. SINIF 4. YARIYIL					
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Ders İçeriği
Bilgisayar II	2	2	3	3	Photoshop ve AutoCAD programları öğrenilerek, öğrenimin bilgisayar yardımıyla dokümantasyon hazırlanması öğretilmektedir.
Koruma ve Onarım Kimyası II	2	0	2	2	Bu alanda kullanılan kimyasal formüllerin hazırlanması öğrenilerek değişik koruyucu koruyucu kullanılabilecek farklı kimyasallar ve kullanımları hazırlanması öğretilmektedir.
Koruma ve Onarım Toleransı II	2	0	2	2	Belgeleme tarihi ve kültürel eserlerin yapısı ve özelliklerine uygun yeni tekniklerin uygulanması ve geliştirilen yöntemlerin uygulanması anlatılacaktır.
Arkeolojik Kazı ve Toleransı	2	0	2	2	Arkeolojik kazı alanlarının in-situ koruma ve onarımının yapılması ve bu alanlardan çıkan objelerin fiziksel ve kimyasal özelliklerinin yapılması, aynı uygulamaların ilk müdahaleler anlatılacaktır.
Dijital Belgeleme	2	0	2	3	Çağımızın gereği olarak, büyük alanda olduğu gibi koruma ve onarım çalışmalarında da antik kültürel mirasın tüm belgeleme çözümleri, bilgisayar ve dijital fotoğraf makineleri kullanarak dijital ortamda kayıt tutulması yapılmaktadır. Bu nedenle, bu döneme dijital fotoğraf makinelerinin kullanılması, AutoCAD ve Microsoft Power Point gibi programlarla eserlerin belgelenmesi, sunulması ve dijital ortamda saklanması öğretilmektedir.
Mimarî Koruma ve Onarım İlkeleri II	2	0	2	2	Taşınmaz Kültür Varlıklarını koruyan tarihi eserlerin korunması ve onarımına yönelik ilke ve kararlar doğrultusunda hazırlanan projeler çerçevesinde teorik ve uygulamalı çözümler geliştirilecektir.
4. yarıyıldaki öğrenciler 4 kredi bölün dış serbest seçmeli ders almaktadır.					

3. SINIF 5. YARIYIL					
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Ders İçeriği
TASINABILIR KÜLTÜR VARLIKLARI					
Seramik Eser Koruma ve Onarımı I	2	2	3	4	Seramik eserler üzerinde görsel bozulma türleri ve müdahale yöntemleri teorik olarak anlatılarak laboratuvar desteği ile uygulamalar yapılacaktır.
Metal ve Cam Eserleri Koruma I	2	2	3	4	Cam ve metal eserlerin bozulma nedenleri, alınacak önlemler, koruma ve onarım yöntemleri anlatılacaktır.
Taş Eser Koruma ve Onarım I	2	2	3	4	Taş eserlerin bozulma nedenleri, alınacak önlemler, koruma ve onarım yöntemleri anlatılacaktır.
TASINAMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI					
Yapı Türleri ve Elemanları I	2	2	3	4	Prehiyeryadan İslamın İnanç yapılarındaki ve uyguladığı ile ortaya çıkan mimari eserlerin tarihsel perspektif içerisinde Roma Mimariyeti dönemine kadar incelenmesi ve anlatılmasının yanı sıra, yapı türlerinde planlama ve tamamı yapılaşmalar ile ölümlerinin incelenmesi anlatılacaktır.
Tarihi Yapı Çözümleme I	2	2	3	4	Mimari müze yöntemleri tek ve yapı yapı türlerinde modern yöntemlerle plan, kesit ve görselleştirme çözümleri, aletli müze yöntemleri ile öğe ve elemanlar müze sistemleri tanımlanması. Tarihi belge niteliği taşıyan bir yapının restorasyon raporunun nasıl hazırlandığı ve proje oluşturma hakkında bilgiler anlatılacaktır.
Mimaride Malzeme Sorunları I	2	2	3	4	Tarihi yapıarda kullanılan malzemelerin bu malzemelerin türlerine göre yapıdaki konumlarına göre problemlerinin saptanmasında ve belgelenmesinde kullanılan yöntemler ile arkeolojik sistemlerde özellikle günün problemleri ve bu problemlerin belgelenmesi anlatılacaktır.
ORTAK ZORUNLU DERSLER					
Seminer I	2	0	2	3	Dönem içinde yapılan uygulamalar ve hazırlanan projelerin anlatılması ve tartışarak yorumlanması yapılacaktır.
BÖLÜM İÇİ SERBEST SEÇMELİ DERSLER					
Rizem Sanatı	2	0	2	2	Mağaralardaki duvar resimlerinden başlayarak, tarih öncesi Anadolu uygulamaları, Mısır'dan Yunan ve Roma'dan, Avrupa'da ortaçağ döneminden renesans, gotik, Rönesans ve 18. yüzyılda modern döneme kadar gelişen süreç boyunca (21 yy), ülkeler ve ülkelerarası etkileşimler de dâhil olarak dünya resim sanatı incelenecektir.
Nüfusmatik	2	0	2	2	Antik Dönem ve Ortaçağ Dönemi sikkelerinin okunması tanıtılması, anlatılacaktır.
5. yarıyıldaki öğrenciler 6 kredi Bölüm İçi veya Dış Serbest Seçmeli Ders almaktadır.					

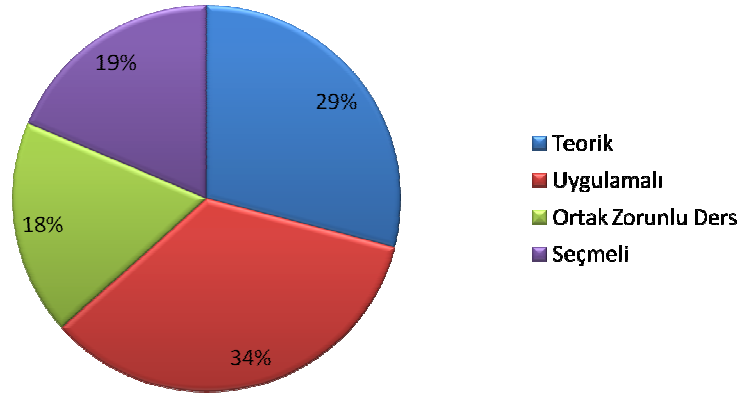
3. SINIF 6. YARIYIL					
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Ders İçeriği
TASINABILIR KÜLTÜR VARLIKLARI					
Seramik Eser Kurama ve Otazam II	2	2	3	4	Seramik, çini, porcelan gibi malzemelerin yapılmış eserler üzerinde restorasyon ve konservasyon yöntemleri teknik derslerin yanında uygulamalar yapılacaktır.
Metal ve Cam Eserleri Kurama II	2	2	3	4	Çam ve metal eserlerin bozulma nedenleri, alınacak önlemler, koruma ve onarım yöntemleri anlatılacaktır.
Taş Eser Kurama ve Otazam II	2	2	3	4	Taş eserlerin bozulma nedenleri, alınacak önlemler, koruma ve onarım yöntemleri anlatılacaktır.
TASINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI					
Yapı Turleri ve Elemanları II	2	2	3	4	Roma Mimari Dönemi sonlarına değin başlayan Bizans ve sonrasında gelişen diğer Ortaçağ Mimari ile Renan, Gotik, Rönesans, Barok, Rokoko ve benzeri mimari dönemlerin ana hatlarıyla tanıtılması. Ortaçağ Türk Mimari ve Osmanlı Dönemi Mimarisine değinilecek I ve II. Ulusal Mimari Dönemleri ile süzdürülen örnekler, XIX. Yüzyılın Modern Mimari ile başlayarak anlatılacaktır.
Tarihi Yapı Çizimleme II	2	2	3	4	Mimari ölçme yöntemleri tek ve toplu yapı ölçülerinde modern yöntemlerle plan, kesit ve görünüşlerin çıkarılması, alçık ölçme yöntemleri ile optik ve elektronik ölçme yöntemleri tanıtılması. Tarihi belge niteliği taşıyan bir yapının restorasyon raporunun nasıl hazırlandığı ve proje oluma hakkında bilgiler anlatılacaktır.
Mimaride Malzeme Sorunları II	2	2	3	4	Tarihi yapılarla kullanılan malzemelerin bu malzemelerin üflemeye göre yapıldıkları konularına göre problemlerinin aşılmasında ve belgelenebilir kullanılan yöntemler ile yapıların sistemlerde etkileşim sorunları ve bu problemlerin belgelenebilir anlatılacaktır.
ORTAK ZORUNLU DERSLER					
Seminer II	2	0	2	3	Dönem içinde yapılan uygulamalar ve hazırlanan projelerin anlatılması ve tartışarak yorumlanması yapılacaktır.
BÖLÜM İÇİ SERBEST SEÇMELİ DERSLER					
Heykeli Sazma	2	0	2	2	Heykeli nedir, heykeli oluşturan malzemeler ve teknikleri ile ilgili temel bilgiler derslerin sonunda, dünya tarihinde heykeli yeni ve önemli örneklerdir. Bu bağlamda eski yapıldıkları heykeli tarihinden modern dünyaya (20 ve 21 yüzyıllar) heykeli sanatı tarihi, derslerin içeriğini oluşturacaktır.
Epigrafi	2	0	2	2	Eski Çağ kitabeleri yanında Har ve hat sanatı öğretiler, yan teknikleri konusunda bilgi sağlanacaktır.
6. yarıyıldaki öğrenciler 6 kredi Bölüm İçi veya Dış Serbest Seçmeli Ders almaktadır.					

4. SINIF 7. YARIYIL					
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Ders İçeriği
TASINABILIR KÜLTÜR VARLIKLARI					
Mozak Kurama ve Otazam	2	2	3	4	Mozaklerde bugüne kadar yapılmış olan koruma ve onarım projeleri örneklere anlatılacak. Projeler üzerinde tartışarak yapılan uygulamaların ortaya çıkardığı olumlu ve olumsuz sonuçlar değerlendirilecek ve uygulanabilir olarak anlatılacaktır.
Yazma Eser Kurama ve Otazam	1	2	2	3	El yazmaları eserlerin bozulma nedenleri, buna karşı alınacak önlemler ile koruma ve onarım yöntemleri anlatılacak ve uygulamaları yapılacaktır.
Organik Eser Kurama ve Otazam	2	0	2	3	Keramik, eldivi deri ve kağıt gibi organik eserlerin koruma ve onarım yöntemleri anlatılacaktır.
TASINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI					
Mimari Kurama ve Otazam Teknikleri I	2	0	2	3	Tarihi yapılarla karşılaşılan malzeme ve yapısal sistem problemlerinin onarımına yönelik malzeme ve teknikler anlatılacaktır.
Yerinde Kurama I	2	2	3	4	Aktüel bir yapıya ortaya çıkan mimari kalıntıları ile müdahale yöntemleri ve eserlere yönelik koruma tekniklerinin anlatılması ayrıca bu tekniklerin uygulanmasında yönelik çalışmalar yapılacaktır.
Tarihi Çevre Kurama ve Otazam Sorunları I	2	0	2	3	Koruma kavramı, koruma anlayışının gelişimi, alan ölçüsünde koruma, tarihi çevre koruma kavramı. Korunacak alanlarda planlama, planlama süreci. Korunacak alanların sınıflandırılması. Koruma planlamasında uygulama, yerel çevreye koruma üzerine çalışmalar süzdürülecektir.
ORTAK ZORUNLU DERSLER					
Seminer III	2	0	2	3	Öğrenciler belli bir konu üzerine çalışacak, bu konu üzerinde yapılmış uygulamalar ve hazırlanan projelerin etkili olarak sunulmasını anlatılacaktır.
Müzeleştirme, Sergi, Depo I	2	0	2	2	Müzeleştirme anlayışı, kurulumu, modern ve faaliyetleri anlatılarak müzeleştirme örneklerle anlatılacaktır. Müzeleştirme eserlerin sergilenme ve depolanma koşulları, yöntem ve teknikleri örneklere anlatılacaktır. Ayrıca yeni kurulan ve değişik amaçlı müzeler örneklere bilgi verilecektir.
BÖLÜM İÇİ SERBEST SEÇMELİ DERSLER					
İklim Bilgisi ve Uygulaması	2	0	2	2	İklim şartlarında görülen değişiklikler ve bu değişiklikler kültür varlıklarının üzerindeki etkileri ve sergilenme aşamasında nem ve su dengelerinin önemi ve sistemleri anlatılacaktır.
7. yarıyıldaki öğrenciler 6 kredi Bölüm Dış Serbest Seçmeli Ders almaktadır.					

4. SINIF 8. YARIYIL					
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Ders İçeriği
TAŞINABİLİR KÜLTÜR VARLIKLARI					
Devaz Kesimi Koruma ve Onarım	2	2	3	4	Menzaklerde bugüne kadar yapılmış olan koruma ve onarım projeleri örneklerle anlatılacak. Projeler üzerinde tartışılarak yapılan uygulamaların ortaya çıkardığı olumlu ve olumsuz sonuçlar değerlendirilerek ve uygulanmalı olarak anlatılacaktır.
Ahşap Koruma ve Onarım	1	2	2	3	El yapımı eserlerin bozulma nedenleri, buna karşı alınacak önlemler ile koruma ve onarım yöntemleri anlatılacak ve uygulama yapılacaktır.
Tekstil Bilgisi ve Onarım	1	2	2	3	Keramik, Eldeyişi deri ve kağıt gibi organik eserlerin koruma ve onarım yöntemleri anlatılacaktır.
TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI					
Mimari Koruma ve Onarım Teknikleri II	2	0	2	3	Tarihi yapılarında koruyulmuş malzeme ve yapısal sistem problemlerinin onarımına yönelik malzeme ve teknikler anlatılacaktır.
Yerinde Koruma II	2	2	3	4	Akdenizlik kamulaştırma ortamı çıkarılan mimari kalıntıları ilk müdahale yöntemleri ve eserlere yönelik koruma tekniklerinin anlatılması ayrıca bu tekniklerin uygulamasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.
Tarihi Çevre Koruma ve Tasarım Sorunları II	2	0	2	3	Koruma kavramı, koruma anlayışının gelişimi, alan ölçeğinde koruma, tarihi çevre koruma kavramı. Korunacak alanlarda planlama, planlama süreci. Korunacak değerlerin sınıflandırılması. Koruma planlamasında uygulama, yerel çevre ve kamusal alanın üzerine çalışmalar yapılacaktır.
ORTAK ZORUNLU DERSLER					
Seminer IV	2	0	2	3	Öğrenciler belli bir tema üzerine çıkacak, bu tema üzerinde yapılacak uygulamalar ve hazırlanan projelerin sözlü olarak sunumlarını anlatacaklar.
Müzeçilik, Sorgu, Değer II	2	0	2	2	Müzeçiliğin anlamlı, kuruluş moderi ve faaliyetleri anlatılarak müzeler örneklerle anlatılacaktır. Müze edki eserlerin sorgulama ve değerlendirme konularına, yöntem ve teknikleri örneklerle anlatılacaktır. Ayrıca yeni kurulan ve değişik amaçlı müzeler örneklerle bilgi verilecektir.
8. yarıyılda öğrenciler 4 kredi Bölüm Dışı Serbest Seçmeli Ders almaktadır.					

1. Batman Üniversitesi Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü
Dönemlik Ders Dağılım Grafiği

2. Bölümde okutulan derslerin nesnel dağılımı

Resim 1: Bölüm laboratuvarında uygulamalı ders yapımı

Resim 2: Hasankeyf Kazı Evi laboratuvarında uygulamalı ders takibi.

Resim 3: Diyarbakır Ulu Camii Restorasyonu, uygulamalı ders yapımı.

Resim 4: Hasankeyf Büyük Saray Restorasyonu, uygulamalı ders yapımı.

Resim 5: Bilgisayar destekli ders yapımı.

Resim 6: Taşınmaz kültür varlıklarının

tanıtımı dersi.